

25 år med markvandring

Markvandringerne er en af foreningens største aktiver. Der kommer masser af mennesker, man møder hinanden, ny viden gøres praksisnær og tips og idéer til dyrkningspraksis formidles. Vi gør os umage med hele tiden at holde en høj standard tilpasset de professionelle danske dyrkere. Det gøres med et koncept, hvor masser af udstillere, foredrag, fagekspertise og dyrkningsaktuelt sættes i højsædet på heldagsarrangementer hos lokale værter.

Af Lars Bo Pedersen & Jan Jürgensen

Mark- og modevandring

Markvandring er på mode. Måske fordi de er velegnede til den praksisnære formidling. Tag på markvandring i Natura 2000-områder, på økologisk markvandring, i energipoppel, for at høre sangdroslen synge eller for at forbedre budgetlægningen,

Men du kan jo også tage på markvandring i juletræer. Her findes der efterhånden også flere om buddet med mere organiserede markvandring. I Danske Juletræer lægger vi vægt på, at det skal være for de professionelle dyrkere og de der ønsker at dyrke en højt værdiafgrøde optimalt. Derfor sætter vi overliggeren højt med vægt på mange forskellige dyrkningsaspekter hos de involverede værter. For det er værtens dyrkningspraksis, der er udgangspunktet, ikke foreningens generaliteter.

Årets fire værter. Øverst byder Torben Lund (t.v.) og Flemming Lindegaard (t.h.) velkommen til henholdsvis bedriften i Almind og Wiffertsholm Gods. Nederst fortæller John Thestrup, Sorø Akademi (t.v.) og Henrik Læssøe Hansen (t.h.), Toftegaard Juletræer om forskellige tiltag i kulturerne.

Hos Danske juletræer er markvandring jo også noget historisk. Det er noget vi har gjort i lang tid og selv om de "nye landvindinger" skal være i højsædet, så er markvandringerne også en god tradition, hvor man som dyrker blot går ud og kigger på, hvordan det ser ud andre steder end lige hos en selv. I sin organiserede form går Danske Juletræers markvandring helt tilbage til 1989. Det er således 25 år siden de første blev holdt.

Hvor mange deltager på markvandringerne?

Vi har først oplysninger om deltagerantal fra det andet år markvandringerne har været afholdt. Her var der næsten 50 personer pr. sted på de seks steder, som markvandringerne blev afholdt. I modsætning til tidligere, hvor markvandringerne typisk kun var eftermiddagsarrangementer, er Danske Juletræers markvandring nu heldagsarrangementer på sædvanligvis fire eller fem steder. I år var deltagelsen i gennemsnit 87 personer pr. sted, med færrest på Fyn og flest i Nordjylland. Det var cika 50 færre end sidste år, hvor de til gengæld blev afholdt på fem steder, men alt i alt har der i år været en lille nedgang pr. sted.

Kun for de betalende medlemmer

Som noget nyt har markvandringerne (om eftermiddagen) i år kun været for foreningens medlemmer, deres familie og deres ansatte. Vi har i flere år opfordret vores medlemmer til at tage naboen eller lignende med, med det ønske, at det kunne skabe en medlemstilgang til foreningen og tiltro til, at flere fandt det bedst at løfte i flok. Dette kun sket i begrænset omfang. Samtidig har flere og flere medlemmer ytret en vis undren over at ikke-medlemmer ganske gratis har kunne erhverve sig alle guldkornene lige for næsen af dem. Måske skal den lille deltagernedgang pr. sted ses i lyset heraf og i kombination med at Skovdyrkerne nu konkurrerer med parallelt organiserede fyraftens- eller halvdagsmarkvandring.

En sådan eksklusivitet på markvandringerne er helt i tråd med udviklingen på foreningens andre områder. På hjemmesiden er flere områder også blevet medlemsbeskyttet. Gode eksempler her på er mange nye gødskningsider og siderne med de mindre anvendelser, som du skal have liggende i kopi i kemikalierummet.

Konceptet

Opdaterede heldagsarrangementer

Vi skal runde de fleste overordnede dyrkningsaspekter. Kvaliteten skal være den højeste og fakta og viden skal være helt opdateret. Derfor varer vores arrangement en hel dag. Udstillerne og foredragsholdere er på programmet om formiddagen, som er åben for alle, mens det er markvandringen hos den lokale vært, der er i højsædet om eftermiddagen, suppleret med aktuelle indlæg fra forskere om det nyeste indenfor forskningsverdenen.

Mange udstillere

Vi lægger vægt på at så mange firmaer som muligt deltager, så det bredspektrede vare- og serviceudvalg, der vitterlig findes til branchen, kan præsenteres lokalt. Men samtidig skal udstillerne på den begrænsede tid om formiddagen have lejlighed til på en sammenhængende måde at promovere firma, sortiment og nyheder med efterfølgende mulighed for, at deltagerne kan gå rundt mellem standene og få en privat snak med udstillernes konsulenter.

Foredrag

Markvandringerne er også foredrag. Sidste år var udvalgte planteskoler på banen med deres syn på deres og branchens udfordringer. I år stillede Yara Danmark op med foredrag om produkter og gødningsstrategi (på opfordring kan notatet hentes på hjemmesiden under formidling → markvandring → 2014). Her fik vi blandet andet at vide, at de vil gøre sit til, at vi kan den eftertragtede YaraMila NPK 23-3-6 tilgængelig her i landet.

Lokale værter

Efter et let pølsetraktelement går selve markvandringerne i gang tidligt eftermiddag. Dagens vært indleder naturligvis med en præsentation om drift og dyrkning og eventuelt stedets historie. I år var det Skovfoged John Thestrup; Sorø Akademi, Juletræproducent og entreprenør Henrik Læssøe Hansen; Toftegaard Juletræer, juletræproducent Torben Lund; Almind og godsejer Flemming Lindegaard; Wiffertsholm.

Lokal dyrkningspraksis

Markvandringerne er funderet på dyrkningspraksis hos den lokale vært. Det kan være præferencer for plantevalg og provenienser, plantetæthed, renholdelsesstrategi, gødskning eller afsæt-

Der var knapt 90 mennesker i gennemsnit til markvandringerne. Her på Wiffertsholm, hvor der var flest, fortalte Jan Jürgensen om blandt andet renholdelse.

Man kunne rigtigt se, hvor mange deltagere der var, da halen trak ud på turen fra udstillingspladserne til kulturerne,- her forbi det smukke gods på Wiffertsholm og prægtige Almind Ådal hos Torben Lund.

ningsvalg, som sættes i højsædet. Og præferencerne er forskellige. Derfor er vores markvandring også forskellige fra sted til sted. Som eksempler blev der i år sat ekstra fokus på produktion af store træer på Sorø Akademi og på brug af gylle som gødning på Wiffertsholm Gods.

Ny viden fra forskningen

Vi er glade for foreningens tætte samarbejde med IGN, København Universitet og Forskningscenter Flakkebjerg, Århus Universitet. Her igennem har vi tilgang til den nyeste nye viden og til de ypperligste kompetencer på en lang række fagområder. Vi er meget taknemmelige for at deres viden flyder så let til netop vores markvandring. I år kunne vi således på Sorø Akademi på Sjælland præsentere Lektor Hans Peter Ravn, som skadedyrs-specialist, og Klaus Paaske var også til stede, som specialist på sprøjtemiddelområdet.

På Toftegaard på Fyn og på Wiffertsholm i Nordjylland nød vi alle godt af seniorforsker Ulrik Bräuner Nielsens viden om provenienser og i Almind i Sydjylland blev alle klædt på om det

sidste nye om *Neonectria* af seniorrådgiver Iben M. Thomsen, som også her præsenterede en ny Ph.d. stipendiat på området; Knud B. Nielsen (se artikel side 56). Og så nød vi jo alle godt af, at Carl-Peter Elgaard, markedschef hos Bayer, gav os fakta om ny og gammel viden om sprøjtemidler på alle markvandringerne. Især årets relativt hyppige skader fra Quartz blev genstand for mange diskussioner, som Carl-Peter ville bringe videre på koncernniveau.

Fagligheden og formidling af ny viden sættes højt. Her øser Ulrik Bräuner Nielsen af sin specialviden om provenienser.

Steen Aarup fra Yara Danmark holdt foredrag om gødningsstrategi og fortalte om gødninger fra Yara Danmark med relevans for juletræsdyrkingen. Steen fortalte blandt andet om de enkelte næringsstoffer, om at produktet Actisil har en styrkende effekt på planters modstandskraft og virker stimulerende på roddannelsen, men også om andre af Yara Danmarks produkter i relation til juletræsdyrkingen.

”Et lille Langesø....”

I år var der 16 udstillere mod 11 sidste år. Et helt lille Langesø, var der flere, der bemærkede. Og der var flere nyheder og spændende ting, blandt andet Ronstar til ukrudtsbekæmpelse og Proxy til vækstregulering fra Bayer, skræmmedragen fra One2Trees, nyt pallesystem fra HD 2412 og topskudsbeskyttelse fra AbiesGuard. CompacTree præsenterede blandt andet deres CT1500 pakkemaskine, Sønderup Maskinhandel deres Fort Sirio 4X4 og de mange tilføjelsesmuligheder (blandt andet bundklipper, afskærmet sprøjte og gødningsmaskine), Egedal deres brede udvalg med blandt andet Hydromatic plantemaskine og deres basismaskine med gødnings-, -fælde- og sprøjteudstyr. Jutek var der med deres solide udvalg af en- og flerrækkede maskiner med et stort udvalg af tilbehør og Skærbæk Maskinforretning med Dragone tågesprøjten, slagle-klipper og Bovlunds Forst flowmatic gødningsspreader. Team Service præsenterede deres nye luftgødningsspreader TS1500 og deres brede sortiment hængt op på Egholm basismaskinen. På Sjælland præsenterede Dansk Skovkontor udvalgte produkter fra deres brede sortiment af praktisk udstyr til branchen.

På plantesiden blev der præsenteret et bredt udvalg af nordmannsgranprovenienser, men også andre arter, som nobilis blev

Der diskuteres ivrigt formning på markvandringerne. Nippes der for tæt på knopbasis eller....

Pøllesnak mellem direktøren og Kurt fra HD 2412, alt imens Sammy fra Jutek tager sig til hovedet. Traditionen tro blev der budt på pølser og kartoffelsalat før selve markvandringen. Jutek, HD2412 og Majlands Planteskole sponsorerede den lette anordning. Kokkereringen blev især flittigt bistået af Jørn Foged fra CompacTree.

ASM^{ApS}
ØSTERVANG

- ★ Netmaskine
- ★ Hegnsudruller
- ★ Plantemaskine: 1- 2- eller 3-rækkes
- ★ Pallegaffler
- ★ 8 m. transportvogn med hydragiske slidsker
- ★ Spidser
- ★ Enarmet sprøjte

ASM ØSTERVANG giver dig en bred vifte af muligheder at vælge imellem, indenfor skovbrug, til konkurrencedygtige priser. Du er naturligvis velkommen til at kontakte os, for yderligere oplysning eller for at få tilsendt prospekt.

- ★ Hydraulisk pælehammer
- ★ Hydraulisk pælebor
- ★ **Stærk 1-rækket plantemaskine til plantning i gamle juletræskulturer** – fås nu også som 2. 3 og 4-rækket med hydraulisk justerbar rækkeafstand

NYHED: Stor palle-pakker

ASM ØSTERVANG • www.asm-ostervang.dk

Tlf. 9856 5250 • asm@asm-ostervang.dk • Terndrupvej 28 • Astrup • 9510 Arden

Den ene bevoksning på Sorø Akademi var blevet hårdt angrebet af *Lus*. T.v. kigger John Thestrup efter med *Lup* under forberedelserne til markvandringen, mens Jan Jürgensen selv synes at være blevet ramt. John (t.h.) kunne berette at *Mospilan* i den grad havde hjulpet ham. Skadedyr var i det hele taget i fokus på denne markvandring. Hans Peter Ravn (t.v.) fra IGN bistod med sin viden om både *Lus*, mider og oldenborre.

fremvist. Majlands Planteskole, HedeDanmark Planteskole og Johansens planteskole fremviste deres store udvalg af barrods-salgsplanter (2/0, 2/1, 2/2 og 3/0) og vi fik på skift på standene nyttig viden om blandt forsynings-situationen og herkomst-sikkerhed. Peter Schjøtts Planteskole producerer også barrods-planter, men lagde i deres stand vægt på plug-planter i relation til jordbundens beskaffenhed og genplantning samt demonstration af deres plantesystem. Alle planteskoler bød os velkommen på deres produktionsarealer.

Alle firmaer stod naturligvis til disposition efter præsentations-runden. Bortset fra Binadan, som desværre ikke kunne stille op. I stedet præsenterede foreningen deres gødning til juletræer baseret på kyllingemøg og man kunne gratis tage en sæk gødning med hjem til afprøvning.

Markvandring i udspring

Det er med fuldt overlæg, at markvandringerne ligger hvor de gør, - i overgangen mellem maj og juni, hvor træerne springer ud. Det er den kønneste tid på året, men det er også en tid, hvor

det ikke er så lang tid siden, der blev gødsket, og hvor ukrudt- og skadedyrsbekæmpelse og formning er aktuel. Og lige om hjørnet kommer vækstreguleringen.

På markvandringerne prioriteres den vigtige, men også svære form- og vækstregulering meget højt. Det er ideelt, når materialet er "lige for hånden" fremfor vanskelige skriftlige vejledninger. Hvor, hvornår og hvor meget skal der "nippes", hvordan virker de forskellige midler til vækstregulering, for eksempel i sammenligning med TopStop-tangen? Alle sammen spørgsmål, som er så vigtige at få besvaret ordentligt og nuanceret, og så vidt det er muligt demonstreret i praksis. Det får du på Danske Juletræers markvandring. Så hvis du ikke nåede at være med i år, så kan du givetvis få nyttig viden med hjem næste år.

Nålefarven og den harmoniske vækst hænger uløseligt sammen med, hvordan vi skruer gødskningen sammen. Dette er også et emne, der går igen fra år til år. I år lagde vi vægt på nåle- og jordanalyser, som er nogle af de vigtige redskaber man kan benytte, når gødskningen skal planlægges, farven rettes op, nåletabet forhindres eller når en ny kultur skal etableres.

På Toftegaard hos Henrik Læssøe Hansen stjal hans to prægtige Mastiff-hunde (skulderhøjde tæt på 70 cm) til tider opmærksomheden, og vi var nogen, der til tider frygtede, at der røg et træ i ny og næ, når de legede (læs brød).

Vi så skader fra Quartz på flere af markvandringerne - og der har i år også været flere skader end normalt. Optagelsen af aktivstoffet diflufenican og hvorfor lige netop i år blev ivrigt diskuteret. Carl-Peter Elgaard vil vende tilbage til foreningen, når han har spurgt sig for indenfor Bayer-koncernen.

På Wiffertsholm er der blevet anvendt gylle til småtræer. Gyllen er en fremragende gødning, men man skal være opmærksom på at få en analyse-attest, som man kan styre sin gødningsplanlægning og eventuelt kompensere for skæve næringsstofforhold. Selve gyllen var i dette tilfælde gratis. Enwtreprenør Christian Jørgensen sørger for udlægningen med slæbeslanger.

Derfor var kvælstofdoser, magnesium-mangel (nøgne/bare skuldre), mangan-mangel samt pH og kalkning igen hotte emner på årets markvandring.

Foldere til markvandringerne

Hvis du er interesseret i hvad der er foregået på markvandringerne i år, kan du hente de flotte uddelingsfoldere på hjemmeside www.christmastree.dk. Heri kan du se programmet og lidt om de enkelte værter, deres drift og de anvendte dyrkningsmetoder.

2015

Vi håber at se jer igen til næste år med nyt program med endnu flere udstillere hos nye værter med spændende problemstillinger. Som altid annoncerer vi markvandringerne i foreningens kalender. Har du nogle forslag til forbedring af programmet eller tænker du på nogle emner du godt vil have belyst på markvandringerne, så hører vi meget gerne fra dig. Det kunne for eksempel være markvandring i nobilis, ombytning af formiddags- og eftermiddagsprogram, økologisk produktion, produktion i skov- kontra landbrugsjord, optimal plantning for blot at nævne nogle eksempler. ■

Billedcollage på næste side.

Tæt plantning og løbende indplantning blev diskuteret hos Torben Lund. Småplanterne var leveret som plug-planter.

Hjorthede Planteskole A/S

Den rigtige plante - på det rigtige sted!

Ring og få en snak om dit plantebehov!

- Vi har et bredt udvalg af danske provenienser.

Tlf. 8668 6488 * mail@hjorthede.dk * www.hjorthede.dk

